

עמותת רשומה מספר 580078699

אל: חברי ועד עמותת נאות רעות, וחברי ועדת הביקורת,

הנדון: סיכום ישיבת ועד העמותה מיום 29.9.24

1. ביום ראשון 29.9.24 התקיימה ישיבת ועד המנהל של העמותה.
2. בישיבה השתתפו:
 - א. חברי הוועד המנהל: רפי לוי, אורלי גלר, דרור פלטיין, חיים נעים, מיה זיסמן.
 - ב. חברת ועדת הביקורת: ויקי יצחקי.
3. נעדרו מהישיבה: חבר ועד: אילנה שפרינג, ג'וקי ניב. חברי ועדת בקורת: סולי כרמי, אלי גליקסברג
4. עדכונים, סיכום ומטלות:
 - 4.1. **תוכנית תרבות 2024**.
 - א.4.1. נכון להיום, התקיימו שני מופעים מוצלחים במימון העמותה במרכז רעות, מופע נוסף מתוכנן להמשך, וזאת ימוצה כל התקציב שהוקצה לנושא לשנת 2024.
 - ב.4.1. הרצאות העשרה\תרבות – הוגשה הצעה הכוללת מספר רב של מרצים, הוחלט על קיום של עד 4 הרצאות עד סוף השנה – פרסום מפורט בנושא יופץ בהמשך.
 - ג.4.1. ככל שחבריה היישוב מעוניינים להעלות נושאים או הצעות לאירועי תרבות – יש לפנות למייל העמותה, וכל הצעה תיבחן על ידי הוועד.
 - 4.2. **תוכנית טיולים ועדת קהילה 2024-2025** – הטיול הראשון נדחה עקב המצב הביטחוני, שאר התכנית ממשיכה ללא שינוי בשלב זה.
 - 4.3. **לוח מודעות במרכז** – טרם התקבלה תשובה מהכשרת הישוב.
 - 4.4. **ארונות תקשורת** – לאחר החגים תתקיים פגישה עם הגורמים המעורבים במטרה להתחיל בעבודות.
 - 4.5. **תשתיות ספסלים ופארק** – רפי נפגש עם נציג ועד הרובע, מתוכננת פגישה עם גורמי העירייה על מנת לתאם סופית את היקף ההתקנות, מיקומים ולו"ז לביצוע.
 - 4.6. **הצעת מחיר לסקר נת"ב** (נקודות תורפה בטיחותיות ביישוב) – עמותת מכבים ביקשה להצטרף לסקר, תכולת העבודה מתעדכנת בהתאם, הנושא ירוכז ויחל לאחר החגים.

עמותת רשומה מספר 580078699

4.7. **דוחות כספיים 2022-2023** - על פי בקשת וועדת ביקורת הנכנסת, ועדת בקורת קיבלה התייחסות מפורטת בכתב לטענות ועדת הביקורת היוצאת, ונכנסה לבדיקת הטענות ותשובות הוועד. הוועדה אמורה לסיים את הבדיקה החוזרת בשבועות הקרובים, כולל פגישה עם היועץ המשפטי לבחינת הנושא בכללותו.

4.8. **הצעה פרטית למימון שיפוץ במתחם צוות -** בהמשך להחלטת האספה מתאריך 23 למאי, בה אושרה הצעה פרטית בנושא בקשת צוות למימון של 300,000 ₪ (כ-25% מיתרות תקציב עמותת נאות רעות), ובהתאם להודעת הוועד באספה, הנושא הועבר לבחינת היועץ המשפטי. להלן עיקרי תשובת היועץ המשפטי:

4.8.א. חוות הדעת שהתקבלה ברורה ומפורטת, ועיקריה הם שבקשת צוות, וההצבעה באספה אינן עומדות בדרישות החוק, ולכן אסור לבצע את ההעברה כפי שהתבקשה – חוות הדעת מצרפת כנספח לסיכום זה.

4.8.ב. לאור העובדה כי חוות הדעת מאפשרת לוועד לבחון את הנושא מחדש, ולמרות שהוועד היוצא דן בבקשה והצביע ברוב מוחלט נגד אישור הבקשה, הוועד הנוכחי החליט לדון בנושא פעם נוספת, על בסיס חוות הדעת המשפטית, ולאחר דיון מקיף, אשרר את ההחלטה של הוועד היוצא שלא לאשר את הבקשה.

4.8.ג. הצבעה על בקשת צוות ל- 300,000 ₪: מתנגדים – 5 (2 בהצבעה מרחוק), בעד – 1, נמנעים – 1.

4.8.ד. ככל שתועבר בקשה חדשה, בהיקף כספי סביר, ובהתאם להוראת החוק, הנושא יעלה בוועד לדיון חוזר.

4.8.ה. רפי יעביר תשובה לצוות.

4.9. חתימת בעלי תפקיד קודמים על תצהירים

4.9.א. לאור סיום תפקידם נתבקשו חברי הוועד וועדת ביקורת היוצאים לחתום על תצהיר בו הם מתחייבים להחזיר לידי העמותה את כל החומר והמידע שבידיהם עקב תקפידם בוועד המנהל, וכן על התחייבות שלא יעשה כל שימוש במידע שנצבר במסגרת תפקיד בעמותה.

4.9.ב. מספר חברים חתמו, חלקם טרם חתמו – הנושא נמצא בטיפול משפטי, מאחר והובא לידיעת הוועד כי מספר גורמים שהיו בעלי תפקיד בעבר מחזיקים בידיהם לכאורה חומרים רבים, כולל חומרים שהופקו במימון העמותה, לשימוש הנהלת העמותה, ואף קיים חשש כי נעשה שימוש מסחרי ולא חוקי במידע זה.

5. על מועד הישיבה הבאה תימסר הודעה בנפרד.

ברכת שנה טובה

אורלי גלר,

מזכירת ועד העמותה.

תל אביב, 29 ספטמבר 2024

לכבוד
הוועד המנהל
עמותת נאות רעות

באמצעות דוא"ל

**הנדון: חוות דעת משפטית – העברה אסורה של כספים או נכסים לעמותה אחרת:
עמותת נאות רעות, ע"ר 580078699**

לבקשתכם, הריני לחוות את דעתי בשאלה אודות חוקיות החלטת האסיפה הכללית מיום 23.4.2024 של עמותת נאות (ע"ר) (להלן: "**העמותה**"), במסגרתה אושרה, בניגוד להחלטה מקדימה בנושא של הוועד המנהל שהוצגה באסיפה הכללית, הצעה פרטית להקצות סך של 300,000 ₪ מכספי העמותה לטובת שדרוג מועדון החברים של עמותת "צוות – ארגון גמלאי צה"ל" (ע"ר 580007235) (להלן, ובהתאמה, "**ההחלטה**", "**צוות**"). בהמשך להחלטה, התקבל בוועדה העמותה מכתב דרישה מעמותת "צוות" ע"ר להעביר אליה סך של 300,000 ₪.

חוות הדעת ניתנת לשימושה הפנימי של העמותה וחבריה. חוות הדעת אינה מיועדת לכל אדם ו/או חברה ו/או גוף משפטי אחר אשר אינו קשור עם העמותה. חוות הדעת נועדה לשימוש הספציפי אשר יועד לה מראש על ידי וועד העמותה ואין לעשות בה כל שימוש לצרכים אחרים ולנסיבות אחרות לרבות שימוש בהיקש, ראייה וכל עניין אחר.

כפי שיפורט להלן בחוות דעת זו, לאחר בחינת החומרים אשר הועברו לעיוננו, ובשים לב להוראות הדין המחייבות בנושא העברות כספים או נכסים אחרים של עמותה לעמותה אחרת, אנו סבורים כי אישור ההחלטה באסיפה הכללית בוצע בניגוד לדין, ועל-כן במצב הדברים הנוכחי מנועה העמותה מליישם את ההחלטה ולהעביר את הכספים לעמותת צוות. מסקנה זו נשענת על שלושה מישורים – המישור המשפטי-מהותי, המישור התקנוני והמישור הפרוצדוראלי-מנהלי.

ראשית, בבחינת המישור המשפטי-מהותי, בדיקתנו מעלה כי ההחלטה אינה עולה בקנה אחד עם הוראות הדין הנגזרות מחוק העמותות, התש"ס-1980, וההנחיות שהוצאו מכוחו. הוראות אלו מבארות כי הכלל הוא שעל עמותה להשתמש בנכסיה לקידום מטרותיה ולהימנע מהעברת נכסיה לעמותות אחרות שלא בדרך של פירוק. הנחיות הרשם מפרטות את הנסיבות בהן רשאית עמותה לחרוג מכלל זה ולבצע העברת כספים או נכסים לעמותה אחרת באופן שיבטיח כי נכסי העמותה האחרת אינם משמשים למטרות שאינן תואמות למטרות העמותה, ושאינן בהעברת הכספים משום חלוקה אסורה או משום העברת נכסים אסורה.

במישור התקנוני- תקנון העמותה מגדיר מי הוא הגוף המוסמך לנהל את ענייני העמותה ולקבוע כיצד לנצל את משאביה ובידיו כל סמכות שלא נתייחדה בחוק או בתקנון לאסיפה הכללית או למוסד אחרת ממוסדות העמותה. סמכויות ותפקידי הוועד המנהל של העמותה נגזרות אף מהוראות חוברת הנחיות ניהול תקין של רשם העמותות, המגדירות את הוועד המנהל כגוף מבצע האחראי על **כל תחום** בעמותה אשר אינו מצוי בסמכות אורגן אחר בעמותה, ובכלל זה, גם **גיבוש תכנית פעולת העמותה, הכנת תקציב ומימושו וכן ביצוע כל פעולה אחרת שלא יוחדה בתקנון לאסיפה הכללית**. יישום החלטה באסיפה הכללית לה התנגדו חברי הוועד המנהל מעמידה בספק את חוקיותה בהתאם להוראות התקנון, שכן יש בהחלטה בכדי לחרוג מהסמכויות המוקנות לאסיפה הכללית בהתאם לתקנון העמותה והוראות חוק העמותות הקובעים כי וועד העמותה הוא המוסד לו מסורה הפררוגטיבה לביצוע פעולות תקציביות ומימושן.

מעיון במטרות העמותה מחד ובמטרות עמותת צוות מאידך, עולה כי מטרות העמותות אינן דומות מספיק באופן אשר יכול להבטיח כי העברת הכספים לעמותת צוות (למטרת שדרוג מועדון החברים של צוות) אכן יבטיח את שימוש הכספים לקידום המטרות של עמותת נאות רעות. בהתאם למטרות העמותה הקבועות בתקנון, על העמותה לפעול לקדם ולפתח את מוסדותיו ותשתיותיו של הישוב רעות לרווחת **תושבי היישוב רעות, ויישוב זה בלבד**, בעוד שמועדון החברים של צוות אליו מיועדת הקצאת הכספים נועד לשרת תושבים מיישובים שונים, הסמוכים לרעות וכן את תושבי המועצה האזורית חבל מודיעים. זאת ועוד, מאחר שמתחם עמותת צוות משמש אך ורק את חברי צוות, ואין אליו גישה לכל תושבי רעות, קיים חשש מהותי כי לאחר מימון השיפוץ מכספי עמותת נאות רעות, יהיו חלק מחברי העמותה עצמם ממודרים משימוש במתחם, ובכך בפועל, יעשה שימוש בכספי העמותה באופן הממדר את חבריה.

אישור ההחלטה אף איננו עולה בקנה אחד גם מול המישור הפרוצדוראלי-מנהלי של ההחלטה. כפי שיובהר להלן, ישיבת האסיפה הכללית בה אושרה ההחלטה נעדרה רכיבים עובדתיים ותקציביים מהותיים בסיסיים הנדרשים לקבלת החלטה בסדר גודל תקציבי שכזה העולה על 20% מסך תקציב העמותה. כך למשל, במהלך ישיבת האסיפה הכללית לא הוצגה תכנית כלשהי לחברי העמותה, לא הוצג אומדן כלכלי לביצוע העבודות לשדרוג מועדון צוות, ואף לא הוצגו הצעות מחיר לביצוע הפרויקט, לא הוצגה חוות דעת משפטית בשאלת העברת כספים בין עמותות ולא ניתן מידע כלשהו בדבר מהות פרויקט.

להשלמת הדברים, על אף עמדתנו כי **במצב הדברים הנוכחי מנועה העמותה מליישם את ההחלטה ולהעביר את הכספים לעמותת צוות**, וככל שחברי העמותה לרבות הוועד יחליטו לבסוף ליישם את העברת כספי העמותה לצוות, אנו סבורים כי ביצוע הפרויקט נדרש להיות בכפוף למספר תנאים אשר יבטיחו את חוקיות ההחלטה. תנאים אלו כוללים:

1. הצגת אומדן תקציבי על ידי עמותת צוות,

2. קבלת 3 הצעות מחיר מפורטות,

3. קבלת ההחלטה להקצות מתקציב העמותה סכום כספי למטרה זו על ידי הוועד המנהל, כולל הגדרת תנאים מקדימים לקיום ההחלטה.
4. חתימה על הסכם מחייב עם עמותת צוות הכולל בין היתר מתן ערבויות נדרשות לחברי העמותה בדבר מתן אפשרות לכל חברי עמותת נאות רעות לעשות שימוש במועדון שישופץ.
5. קביעת הסדרי פיקוח וביטוח על ביצוע הפרויקט באופן שיבטיח כי הכספים שיוקצו לשדרוג מועדון צוות אכן יפעלו לקדם את מטרות העמותה.

בסופו של דבר, וכפי שיפורט להלן, יש להעדיף ביצוע של פרויקט באמצעות התקשרות ישירה של העמותה עם ספקים לביצוע העבודות, ולא בהעברת כספים "עיוורת" לעמותה אחרת, פעולה אשר פוגעת באופן מהותי ביכולתה של העמותה לפקח על השימוש בכספים לאחר שאלה עברו לצד שלישי. כפי שיובהר להלן, אין באמור למנוע מוועד העמותה לקבל החלטה לתמוך כספית בעמותה אחרת, בהתאם לנוהל התמיכות של העמותה.

א. המסגרת משפטית - נורמטיבית

1. חוק העמותות, התש"ס-1980 (להלן: "החוק"), הינו מקור הסמכות העיקרי להסדרת פעילות העמותות בישראל והוא קובע הוראות, בין היתר, ביחס למוסדות העמותה והסמכויות המסורות להם, פעולות הניתנות לביצוע בכפוף למטרות העמותה וכן הוראות נוספות.
2. רשם העמותות מפרסם, החל משנת 2002, חוברת הנחיות (עדכון אחרון מאי 2022) באשר להתנהלות תקינה של עמותות, פרשנות הרשם להוראות החוק, וכן דרישות נוספות שנקבעו על-ידי הרשם כדי לוודא שנכסי העמותה משמשים למטרותיה. חוברת ההנחיות העדכנית להתנהלות עמותות אשר פורסמה מטעם הרשם היא מחודש מרץ 2017 (להלן: "חוברת ההנחיות").
3. עמוד 49 לחוברת ההנחיות עוסק ב"העברות של כספים או נכסים לתאגידים אחרים ללא תמורה". במסגרת פרק זה מוגדרים מספר תנאים לפיהם רשאית עמותה להעביר כספים או נכסים לתאגיד מלכ"רי אחר. תנאים אלו נועדו להבטיח כי נכסי העמותה אינם משמשים למטרה אחרת ממטרותיה ושאינן בהעברתם משום חלוקה אסורה. תנאים אלו מפורטים כדלקמן:
 - (1) העברת כספים/נכסים לגוף אחר מתיישבת בפירוש עם נוסח מטרותיה הרשומות של העמותה;
 - (2) הכספים/הנכסים יועברו לתאגיד ללא כוונת רווח אחר עם מטרות דומות, אשר אינו רשאי לחלק רווחים לגורמים פרטיים, גם בעת פירוק;
 - (3) ידוע למי שתורם או מעביר כספים/נכסים לעמותה כי יתכן שהכספים/הנכסים יועברו לתאגיד אחר;
 - (4) במקרה שמועבר סכום או נכס שיש בו כדי להשפיע באופן מהותי על פעילות העמותה, יובא הדבר לאישור האסיפה הכללית בטרם העברת הכספים. בכל מקרה אחר, טעון הדבר אישור ועד העמותה.

5) העמותה תקיים פיקוח על השימוש בכספים/בנכסים בהתאם למטרת ההעברה.

4. התנאים המנויים לעיל באים להבטיח כאמור כי העברת כספים של עמותה אחת לעמותה אחרת לא ישנו באופן מהותי את פעילותה של העמותה המעבירה, יעמדו בהלימה למטרותיה של העמותה המעבירה, וכי כספים אלו יועברו תוך קיום מנגנון פיקוח אשר יודא כי השימוש בכספים בעמותה המקבלת אכן מקיים את מטרות העמותה.

תקנון העמותה

5. ביום 14.6.2018 עודכן באסיפה הכללית של העמותה התקנון אשר נבדק ואושר על-ידי רשם העמותות ביום 16.9.2018 (להלן: "תקנון העמותה").
6. סעיף 3 לתקנון העמותה מפרט את מטרות העמותה, תפקידה וסמכויותיה. כך בסעיף 3.1, נקבע כי העמותה תפעל "לתכנון, ליזום ולפתח את רעות (להלן גם: "הישוב"), את מוסדותיה ואת תשתיותיה לרווחת ציבור חברי העמותה ותושבי הישוב".
7. סעיף 3.2 קובע כי העמותה תפעל "לבצע כל פעולה במקרקעין ובנכסים אחרים לצורך פיתוחו של הישוב רעות, מוסדותיו ותשתיותיו או לצרכי העמותה עצמה".
8. סעיף 3.3 מגדיר כי העמותה תפעל "ללוות כספים לצורך קיום מטרותיה של העמותה".
9. כמו-כן, סעיף 3.7 לתקנון קובע כי העמותה תפעל "לקיים, לפתח, לעודד ולתמוך לרבות בדרך של תמיכה כספית, פעילויות תרבות, חינוך, בריאות, ספורט ורווחה ביישוב לטובת חברי העמותה, בהתאם לקריטריונים קבועים וברורים שייקבעו ע"י העמותה.

העברת כספי העמותה לעמותת צוות איננה מתיישבת עם מטרות העמותה לקידום רווחת תושבי

רעות ועם תקנון העמותה

10. מההוראות לעיל עולה כי מטרות העמותה תחומות לפעולות לקידום רווחת חברי העמותה תושבי היישוב רעות, ובכלל זאת תמיכה כספית בפיתוח מוסדות ותשתיות בתחומי תרבות, חינוך, בריאות ספורט ורווחה ביישוב רעות, ולטובת חברי העמותה והם בלבד, והכול בהתאם לקריטריונים קבועים וברורים שייקבעו ע"י העמותה.
11. מכאן, שתמיכה כספית בעמותה אחרת, נדרשת להיעשות על פי קריטריונים ברורים שייקבעו על ידי העמותה (להלן: "נהלי העמותה").
12. לצד זאת נציין כי על פי תקנון עמותת "צוות – ארגון גמלאי צה"ל" (להלן: "תקנון צוות"), עולה כי בעוד מטרות העמותה הינן לפתח את מוסדות העיר רעות עבור חברי העמותה, על פי סעיף 3 לתקנון צוות, מטרות הארגון יהיו לפעול למען גמלאי שירות הקבע בצה"ל בלבד, ולאגדם בארגון אחד שיטפל בזכויותיהם, במעמדם וברוחתם כגמלאים.
13. בפרט יש לציין את סעיף 3(א)(5) לתקנון צוות, הקבוע כי צוות יפעל לארגן פעילות תרבותית וחברתית למען חברי הארגון ובני משפחותיהם.
14. מהאמור לעיל עולה כי פעילותה ומטרותיה של העמותה, להקצות כספים אשר ישמשו לפיתוח הישוב רעות לטובת כלל חברי העמותה, אינן מתיישבות בפירוש עם פעילות ומטרות צוות. החלטה להעביר סך של 300,000 ₪ מכספי העמותה לעמותה אחרת אשר נותנת שירות רק לחבריה, פוגעת במטרה זו של העמותה. יצוין כי גם אם הכספים ישמשו

לשדרוג מועדון צוות בעיר רעות, הרי שמועדון זה מייצר מרחב פעילות לחברי צוות בלבד ומגביל למעשה את מרבית חברי העמותה אשר לא חברים בצוות לעשות שימוש במועדון ולהנות ממנו. מצב זה סותר באופן מפורש את הוראות מסמך ההנחיות המאפשרות העברת כספים לעמותה אחרת ככל שהעברה מתיישבת בפירוש עם מטרותיה הרשומות של העמותה.

15. לצד זאת, יצוין כי מטרת שדרוג המועדון לחברי צוות בלבד סותרת את המטרה העיקרית של העמותה - הנועדו לקידום רווחת תושבי רעות בלבד, כאשר בהתאם למידע שנמסר על ידי העמותה, הרוב הכולל של חברי צוות מתגוררים ביישובים הסמוכים לרעות כגון מודיעין, מכבים, שוהם, לפיד, נוף איילון, וכל יישובי המועצה האזורית חבל מודיעים. בנסיבות בהן העברת כספי העמותה לשדרוג מועדון צוות איננו בא לשרת את תושבי רעות ואפילו לא ניתן להגיד שהוא ישרת "בעיקר" את תושבי רעות, קיים קושי נוסף לקבוע כי העברת הכספים אכן מתיישבת במפורש עם מטרות העמותה – ובפרט שמדובר בהעברת חלק משמעותי מכספי העמותה.

"ידוע למי שתורם או מעביר כספים/נכסים לעמותה כי יתכן שהכספים/הנכסים יועברו לתאגיד אחר";

16. כאמור, בהתאם להנחיית רשם העמותות, לא ניתן להעביר כספים שלא בהתאם ועל דעתו של מי שהעביר את הכספים לעמותה. מאחר וכספי העמותה התקבלו מחברי העמותה לאורך השנים על בסיס מטרות העמותה, ונושא העברת כספים בין עמותות אינו במטרות העמותה, קיים ספק סביר כי ניתנה מראש הסכמה כזו על ידי חברי העמותה.

ב. המסגרת התקנונית

17. סעיף 25 לחוק העמותות קובע כי על עמותה למנות וועד מנהל, וכי הוועד ינהל את ענייני העמותה ובידיו תהיה כל סמכות שלא נתייחדה בחוק או בתקנון למוסד אחר ממוסדות העמותה:

"הוועד ינהל את ענייני העמותה ובידיו תהיה כל סמכות שלא נתייחדה בחוק זה או בתקנון לאסיפה הכללית או למוסד אחר ממוסדות העמותה." (חוק העמותות, תש"ס-1980).

18. בחוברת הנחיות ניהול תקין של רשם העמותות, מפורטת רשימה של סמכויות ותפקידים של וועד העמותה כדלקמן:

סמכויות ותפקידים של הוועד

- 1) ליישם את החלטות האסיפה הכללית;
- 2) לקבוע את מדיניות העמותה בכפוף להחלטות האסיפה הכללית, להכין את תכניות העבודה של העמותה, לקבוע עקרונות למימון הפעילות וסדרי עדיפויות בין אפשרויות הפעולה השונות;
- 3) לקבוע דרכי פעולה ספציפיות לביצוע מטרות העמותה;
- 4) לדאוג לכך, כי לא תתבצע חלוקת רווחים, במישרין או בעקיפין, לחברי העמותה;

5) לאשר תקציב שנתי, לעקוב אחר מצבה הכספית של העמותה, ולקבוע את מסגרת האשראי שהעמותה רשאית ליטול;

6) למנות ולפטר מנהל כללי;

7) לפקח על המנהל הכללי של העמותה;

8) לקבוע את המבנה הארגוני של העמותה ואת מדיניות השכר והתשלומים;

9) לכנס אסיפות כלליות מן המניין ושלא מן המניין;

10) להכין את הדו"חות הכספיים והמילוליים של העמותה ולהביאם בפני ועדת הביקורת או הגוף המבקר, ובפני האסיפה הכללית לאישורה;

11) לדווח לאסיפה הכללית על מצב ענייני העמותה;

12) לקבוע נהלים בכתב, המסדירים פעילויות שגרתיות משמעותיות בעמותה;

13) לדון, להחליט ולפעול בכל ענייני העמותה, כפי שימצא לנכון;

14) לנהל פנקס חברים של חברי האסיפה הכללית וחברי הוועד;

15) למנות, בהסכמת ועדת הביקורת, את המבקר הפנימי (ככל שמונה או שיש חובה למנות) בעמותה וכן לאשר את תכנית העבודה שלו, לאחר שוועדת הביקורת בחנה אותה והגישה לו את המלצותיה, בשינויים הנראים לו.

ההחלטה להעברת כספי העמותה נדרשת להיות מאושרת תחת הוועד המנהל

19. מהאמור לעיל עולה כי הוועד המנהל של העמותה הוא המוסד לו מסורה הפררוגטיבה לאשר תוכניות עבודה של העמותה ולאשר עקרונות למימון התוכניות הללו. פררוגטיבה זו אף מנויה בתקנון העמותה הקובע כי הוועד המנהל הינו המוסד המוסמך לנהל את ענייני העמותה, ובידיו תהיה כל סמכות שלא נתייחדה בחוק או בתקנון לאסיפה הכללית או למוסד אחרת ממוסדות העמותה.

20. **וידגש - הוועד המנהל הינו המוסד המוסמך לקבוע ולאשר החלטות ניהוליות מהן נגזרות תוכניות עבודה ועקרונות למימון והקצאת כספים למימוש תוכניות אלו.** ההחלטה אשר אושרה באסיפה הכללית להקצאת סך 300,000 ₪ לשדרוג מועדון צוות תוך התנגדות מפורשת של הוועד המנהל איננה יכולה להיות מיושמת ללא אישור המוסד הניהולי של העמותה.

21. יצוין, כי תקנון העמותה מקנה לאסיפה הכללית תפקידים ברורים, ובהם הזכות לקבוע מי הם חברי הוועד וחברי ועדת הביקורת, לאשר דוחות שנתיים ולמנות את רואה החשבון, **אך לא מסמיך אותה לנהל את תקציבי העמותה.**

22. עוד יצוין כי בנושאים ספציפיים (כגון סירוב בקשה לקבלת חבר או הדחה של חבר מהעמותה), ניתנה בתקנון סמכות לאסיפה לשבת כערכאת ערעור על החלטת הוועד המנהל, אולם המדובר בנושאים מוגדרים וספציפיים, ומכלל הן אתה שומע לאו – שבנושאים

ספציפים אחרים לא התכוון התקנון לאפשר לאסיפה הכללית לקבל החלטות המסורות לוועד המנהל.

23. אנו ערים לטענה, על כך שבעבר פעלה העמותה באופן דומה, ואישרה תוכניות תקציביות מבלי שאלו התבקשו על ידי וועדת העמותה, אולם אין בקיומו של נוהג כזה או אחר, להכשיר פעולה בלתי חוקית (וראה לעניין זה ה"פ 44367-01-16 האיגוד היהודי הבילאומי לצמחונות נ' אסא קיסר ואח' (ניתן ביום 1.3.2018) (להלן: "עניין האיגוד לצמחונות") :

"גם נוכח הטענה שכבר שנים נוהגים בדרך שונה מן הנהוג בתקנון, הרי שאין די בכך כדי להכשיר את הסטייה ולהשתיק טענה לפיה יש לעמוד על קיום הוראות התקנון כלשונו (בג"ץ 6627/98 נוימן נ' רשם האגודות השיתופיות, פ"ד נד(5) 299 (2000); ה"פ מחוזי (ת"א) 1589/09 וינרב נ' אבשלום [פורסם בנבו] (9.11.2011))";

24. עוד קבע בית המשפט בעניין האיגוד לצמחונות כי אין בנוהג לייצר עקיפה של סמכויות הוועד המנהל על ידי האסיפה הכללית או לשנות מהוראות התקנון :

" איני מקבל את טענות המשיבים כי תקנון העמותה השתנה בהתנהגות, נוכח הנוהג לקבל חברים באופן אוטומטי עם הגשת בקשת הצטרפות ותשלום דמי חברות, ומשכך הצטרפותם לעמותה נעשתה כדין, אף מבלי שתתקיימה הדרישות בדבר החלטת הוועד בעניין והעלאתה על הכתב בפרוטוקול.

25. הכללים לשינוי תקנון עמותה מוסדרים אף הם בחוק העמותות. סעיף 11(א) קובע:

"עמותה רשאית לשנות את תקנונה (...) בהחלטת האסיפה הכללית שנתקבלה ברוב קולות הזכאים להצביע בה; החלטה לפי סעיף זה טעונה רישום בידי הרשם (...); תוקפה של ההחלטה מיום רישומה בידי הרשם".

בכך קבע החוק שני תנאים מחייבים לשינוי תקנון – החלטת האסיפה הכללית ורישום בידי רשם העמותות, הכפוף לשיקול דעתו של הרשם (על כך ראו אצל בן-ציון גרינברגר ונחמיה בן-תור דיני עמותות – להלכה ולמעשה א 207-213 (מהדורה שניה, 2012) (להלן: "דיני עמותות – להלכה ולמעשה")

48. הרישום אצל רשם העמותות אינו בבחינת צעד טכני ופורמאלי אלא הוא קונסטיטוטיובי, ובעל חשיבות מהותית (עת"מ (י-ם) 9034/08 הארגון הארצי לקידום מעמד השוטר והסוהר נ' רשם העמותות [פורסם בנבו] (18.6.2009) בפסקה 24; וראו גם את האמור בפסק דינו של חברי כב' השופט מ' דרורי בה"פ (י-ם) 27420-04-10 בונפיל נ' ארגון הגמלאים של עיריית ירושלים [פורסם בנבו] (25.4.2010)).

26. מכאן, שלאור הוראות התקנון אין אפשרות לבצע פעולות כספיות ללא החלטה של הוועד המנהל ואין לתת תמיכה כספית לעמותה אחרת, שלא בהתאם לנהלים ולקריטריונים שקבעה העמותה.

ג. המסגרת הפרוצדוראלית-מנהלית

27. ישיבת האסיפה הכללית בה עלתה להצעה להחלטה להעברת הכספים נעדרה תשתית עובדתית רלבנטית שהייתה נדרשת להיות מוצגת לחברי העמותה בטרם הצבעתם.

28. ראשית, בהתאם למידע הנמסר לנו, סך 300,000 ₪ המבוקשים להעברה לצוות מהווים כ-20% מתקציבה הכולל של העמותה. מדובר בהעברת כספים בסכום אשר עולה כמעט לרבע מהתקציב הכולל של העמותה. סכום כזה מצריך לכל הפחות כי הצעה להחלטה באסיפה הכללית הייתה נדרשת להיות מלווה ברכיבים תקציביים המבארים את ההיגיון הכלכלי בהחלטה זו.

29. הרכיבים התקציביים הללו נדרשים בבחינת מהות ההחלטה לשדרוג מועדון, שעל פניו איננה מצדיקה העברת כספים בסכום כה גבוה להרחבת שטח פיתוח והקמת פרגולה על חלק מהשטח.

30. למרות זאת, ישיבת האסיפה הכללית נעדרה אומדן כלכלי והצעות מחיר נוספות לביצוע פרויקט שדרוג המועדון.

ד. הצעה לביצוע העברת כספי עמותה לשדרוג מועדון צוות תוך הלימה למטרות העמותה

והוראות הדין

31. לסיכום הדברים עד-כה עולה כי בנסיבות העניין ישנו קושי ממשי לקבוע כי ההחלטה להעברת כספי העמותה לעמותת צוות הינה החלטה חוקית, המתיישבת עם הוראות חוק העמותות ומקיימת הלימה עם מטרות העמותה.

32. מבלי לגרוע מהאמור לעיל, וככל שחברי העמותה (לרבות חברי הוועד המנהל) יחליטו לבחון מחדש העברת כספי עמותה לצורך שדרוג מועדון צוות, אנו סבורים כי בקשה חדשה שכזו מטעם אמותת צוות נדרשת להיות בכפוף למספר תנאים אשר לשיטתנו יבטיחו כי ההחלטה להעברת הכספים תעמוד בכלל הוראות הדין ומטרות העמותה:

(1) הבקשה החדשה למתן תמיכה כספית של עמותת נאות רעות לעמותת צוות תובא מטעם צוות ב[פני הוועד המנהל, והיא תכלול לכל הפחות 3 הצעות מחיר שונות ומפורטות לביצוע פרויקט שדרוג מועדון צוות];

(2) כל החלטה לתמיכה בעמותה אחרת תהיה בהתאם לנוהל התמיכות של העמותה.

(3) ההצעה החדשה להעברת כספי העמותה נדרשת לכלול סעיף המגדיר בפירוש כי השימוש במועדון צוות יתאפשר לכלל חברי עמותת נאות רעות, לרבות חברי עמותה שאינם חברי צוות;

(4) ההצעה החדשה להעברת כספי העמותה תכלול ערבויות מצד צוות לפיצוי ו/או שיפוי של העמותה כנגד כל טענה ו/או תביעה שתוגש בגין העברת הכספים לביצוע פרויקט שדרוג המועדון;

5) לצורך ביצוע ההצעה החדשה, יוקם פורום ניהולי מטעם עמותת נאות רעות אשר תפקידו יהיה לפקח כי השימוש בכספי העמותה שיוקצו לשדרוג מועדון צוות אכן משמשים אך ורק למטרה זו, ובאופן המתיישב במפורש עם מטרות העמותה, לרבות קידום רווחת תושבי רעות.

סיכום

33. ההחלטה להעברת כספי העמותה לשדרוג מועדון צוות איננה מתכתבת עם הוראות החוק וההנחיות שהוצאו מכוחו והיא לא עומדת בהלימה מפורשת לקידום מטרות העמותה.
34. לצד זאת, קידום ההחלטה על-ידי האסיפה הכללית ולא על-ידי הוועד המנהל מנוגדת להוראות התקנון וסמכויות הוועד המנהל לו מסורה הפררוגטיבה לקידום החלטות ניהוליות בענייני העמותה, לרבות הקצאת דרכי מימון ותוכניות פעולה.
35. נוכח כל האמור לעיל, אנו סבורים כי במצב הדברים הנוכחי ההחלטה להעברת סך של 300,000 ₪ מכספי העמותה לטובת שדרוג מועדון צוות היא החלטה לא חוקית, ודינה בטלות.
36. על אף האמור לעיל, ככל שכלל חברי העמותה יהיו מעוניינים לקדם העברת כספים לטובת צוות, לשיטתנו עליהם לפעול בהתאם לתנאים המנויים בפרק ד לחוות דעת זו, והכול בכדי להבטיח כי ההחלטה החדשה להעברת הכספים תעמוד בכלל הוראות הדין ומטרות העמותה.

אשמח להוסיף ולפרט בכל שאלה שתתעורר.

בכבוד רב,
אורי כהנא, עו"ד
נבו קידר בלום, עורכי דין ונוטריון